

Dokument ze zasedání

A8-0161/2016

28.4.2016

ZPRÁVA

o realizaci nové politiky pro spotřebitele energie
(2015/2323(INI))

Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku

Zpravodajka: Theresa Griffin

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU.....	3
STANOVISKO VÝBORU PRO VNITŘNÍ TRH A OCHRANU SPOTŘEBITELŮ	13
VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU	17

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o realizaci nové politiky pro spotřebitele energie (2015/2323(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. července 2015 nazvané „Realizace nové politiky pro spotřebitele energie“ (COM(2015)0339),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. července 2015 nazvané „Zahájení veřejné konzultace o novém uspořádání trhu s energií“ (COM(2015)0340),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 16. února 2016 nazvané „Strategie EU pro vytápění a chlazení“ (COM(2016)0051),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 25. února 2015 nazvané „Rámcová strategie k vytvoření odolné energetické unie s pomocí progresivní politiky v oblasti změny klimatu“ (COM(2015)0080),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 26. listopadu 2014 nazvané „Investiční plán pro Evropu“ (COM(2014)0903),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. listopadu 2012 nazvané „Zajistit fungování vnitřního trhu s energií“ (COM(2012)0663),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. března 2011 nazvané „Plán přechodu na konkurenceschopné nízkouhlíkové hospodářství do roku 2050“ (COM(2011)0112),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. prosince 2011 nazvané „Energetický plán do roku 2050“ (COM(2011)0885),
- s ohledem na třetí energetický balíček,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU ze dne 19. května 2010 o energetické náročnosti budov,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně osobních údajů,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách,

- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů,
 - s ohledem na doporučení Komise 2012/148/EU ze dne 9. března 2012 o přípravách na zavedení inteligentních měřicích systémů,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 19. června 2008 na téma „Směrem k Evropské chartě práv spotřebitelů energie“¹,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 10. září 2013 o zajištění fungování vnitřního trhu s energií²,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2013 o energetickém plánu do roku 2050, budoucnosti s energií³,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 4. února 2014 o místních a regionálních dopadech rozvoje inteligentních sítí⁴,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 15. dubna 2014 o ochraně spotřebitelů v souvislosti se základními službami⁵,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 15. prosince 2015 na téma „Směrem k evropské energetické unii“⁶,
 - s ohledem na článek 52 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku a stanovisko Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (A8-0161/2016),
1. vítá sdělení Komise nazvané „Realizace nové politiky pro spotřebitele energie“;
 2. zdůrazňuje, že tato zpráva je zaměřena výhradně na spotřebitele energie v domácnostech v souvislosti s transformací energetiky; zdůrazňuje, že průmysloví spotřebitelé by měli spadat do zvláštního rámce;
 3. zdůrazňuje, že probíhající transformace energetiky vede k posunu od energetického systému založeného na tradiční centralizované výrobě směrem k systému, který je decentralizovanější, energeticky efektivnější, flexibilnější a do značné míry založený na obnovitelných zdrojích energie;
 4. upozorňuje na náklady související s přechodem na nové uspořádání trhu v některých členských státech; vyzývá Komisi, aby řádně přihlédla k těmto nákladům, pokud jde o finanční dostupnost a konkurenceschopnost;
 5. připomíná, že konečným cílem by mělo být dosažení hospodářství, které by se ze 100 %

¹ Přijaté texty, P6_TA(2008)0306.

² Přijaté texty, P7_TA(2013)0344.

³ Přijaté texty, P7_TA(2013)0088.

⁴ Přijaté texty, P7_TA(2014)0065.

⁵ Přijaté texty, P7_TA(2014)0342.

⁶ Přijaté texty, P8_TA(2015)0444.

zakládalo na obnovitelných zdrojích energie, čehož lze dosáhnout pouze na základě snížení naší energetické spotřeby, neomezeného využívání zásady, která hovoří o tom, že „na prvním místě je energetická účinnost, která je nejdůležitějším palivem“, a upřednostňováním energetických úspor a opatření na straně poptávky před opatřeními na straně nabídky, abychom mohli dosáhnout našich klimatických cílů v souladu s pařížskou dohodou, tj. snížení teploty o 1,5°C, energetické bezpečnosti, konkurenceschopnosti a zejména nižších účtů za energii pro spotřebitele;

6. domnívá se, že v této souvislosti by se měla energetická unie soustředit na zájmy současné generace i budoucích generací občanů a měla by:
 - a. poskytovat občanům stabilní, dostupnou, účinnou a udržitelnou energii a vysoce kvalitní energeticky efektivní produkty, služby a budovy;
 - b. umožnit občanům, aby si buď individuálně, nebo kolektivně vyráběli, spotřebovávali a skladovali vlastní energii z obnovitelných zdrojů nebo aby s ní obchodovali, aby přijímali opatření k úsporám energie a stali se aktivními účastníky trhu s energií prostřednictvím výběru pro spotřebitele, a umožnit jim, aby se bezpečně a s jistotou podíleli na odezvě na straně poptávky; je přesvědčen, že v této souvislosti by se na úrovni EU mělo prostřednictvím participativního procesu řízeného Evropskou komisí dohodnout společné chápání definice „výrobce-spotřebitele“;
 - c. přispět k vymýcení energetické chudoby;
 - d. chránit spotřebitele před podezřelými a nekalými praktikami subjektů na trhu, které narušují hospodářskou soutěž, a umožnit jim, aby plně vykonávali svá práva;
 - e. vytvářet vhodné podmínky pro zajištění řádně fungujícího a konkurenceschopného vnitřního trhu s energií, který spotřebitelům poskytne možnosti výběru a transparentní a jasný přístup k informacím;
7. domnívá se, že při postupném rušení regulovaných cen energie pro spotřebitele by se mělo přihlížet ke skutečné míře tržní konkurence v rámci strategie energetické unie, která by měla zajistit, aby měli spotřebitelé přístup k rozumným cenám energie;
8. domnívá se, že transformace energetiky by obecně měla vést k účinnějšímu, transparentnějšímu, udržitelnějšímu, konkurenceschopnějšímu, stabilnějšímu, decentralizovanějšímu a inkluzivnějšímu energetickému systému, který je přínosný pro společnost jako celek, zvyšuje zapojení občanů a místních a regionálních subjektů a obcí a umožňuje jim vlastnit nebo podílet se na vlastnictví výroby, distribuci a skladování obnovitelné energie, ale zároveň chrání ty nejzranitelnější osoby a zajišťuje, aby pro ně byly dostupné výhody opatření v oblasti energetické účinnosti a obnovitelná energie;

Na cestě k dobře fungujícímu trhu s energií, který je přínosný pro občany

9. domnívá se, že ačkoli došlo k určitému pokroku, cíl třetího energetického balíčku, kterým je zajistit skutečně konkurenceschopný, transparentní a spotřebitelsky vstřícný retailový trh s energií, stále nebyl plně uskutečněn ve všech členských státech EU, jak dokazuje stále vysoká míra koncentrace trhu, skutečnost, že klesající velkoobchodní

náklady se v určitých členských státech nijak neprojevují na maloobchodních cenách, a v nízké úrovni změn dodavatele a spokojenosti ze strany spotřebitelů;

10. domnívá se proto, že Komise musí určit nebo vypracovat další ukazatele řádně fungujících a spotřebitelsky vstřícných trhů s energií; zdůrazňuje, že tyto ukazatele by měly mimo jiné zohlednit ekonomické důsledky změny dodavatelů energie na spotřebitele, technické překážky, které brání změně dodavatele, nebo plán a úroveň informovanosti spotřebitelů;
11. zdůrazňuje, že otevřené, transparentní, konkurenceschopné a vhodně regulované trhy jsou důležité pro udržení nízkých cen, provádění inovací, zlepšení služeb pro zákazníky a odstranění překážek bránících zcela novým podnikatelským modelům, které mohou být pro občany cenově výhodné tím, že jim poskytnou lepší možnosti a že pomohou předcházet energetické chudobě;
12. připomíná, že možnost volby zákazníků je v distribučních sítích omezena, neboť se v podstatě jedná o přirozené monopoly, které zákazníkům znemožňují změnit provozovatele distribučního systému; zdůrazňuje, že provozovatele distribučních sítí je třeba na trhu náležitě sledovat s cílem chránit zákazníky před náhlým zvyšováním účtů za dodávky energie, např. stanovením maximálního zákonného procentního podílu pro každé zdražení;
13. vyzývá Komisi, aby provedla analýzu agresivního daňového plánování a daňových úniků na trhu s energií, zejména ze strany přirozených monopolů, jakými jsou např. provozovatelé distribuční soustavy;
14. domnívá se, že by Komise a členské státy měly přijmout nezbytná opatření, která zajistí, že přínosy plynoucí z vyšší míry propojení vnitrostátních sítí nebudou přenášeny na provozovatele distribučních soustav, ale budou z nich přímo těžit koneční spotřebitelé; domnívá se dále, že zvýšení míry propojení vnitrostátních sítí musí mít pozitivní dopad na ceny energií pro spotřebitele, a proto je třeba zabránit tomu, aby se přínosy přesouvaly pouze na provozovatele distribučních soustav;
15. vyzývá Komisi a členské státy, aby důsledně zajistily plné provádění třetího energetického balíčku, a žádá o jeho revizi v podobě nového uspořádání trhu s energií, aby byla zohledněna následující doporučení týkající se domácností:
 - a. doporučuje, aby se zvýšila frekvence účtů za energii a transparentnost a jasnost jak účtů, tak smluv, aby se napomohlo jasné interpretaci a porovnání, a aby se v účtech za energii nebo spolu s nimi uvádělo referenční srovnání s jinými obdobnými spotřebiteli a informace o změnách dodavatele; trvá na tom, že informace musí být podány srozumitelně, bez uvádění technických termínů; žádá Komisi, aby v tomto směru stanovila minimální požadavky na informace, včetně osvědčených postupů; zdůrazňuje, že jak pevné poplatky, tak daně a odvody by měly být na účtech jako takové jasně rozpoznatelné, díky čemuž by je zákazník mohl snadno odlišit od variabilních nákladů spojených se spotřebou; připomíná stávající požadavky, aby dodavatelé v účtech nebo spolu s nimi konkrétně uváděli, jak každý zdroj energie přispívá k celkové skladbě paliv dodavatele za minulý rok, a to srozumitelným a jasně porovnatelným způsobem spolu s odkazem uvádějícím, kde lze nalézt informace o dopadu na životní prostředí, pokud jde o emise CO₂ a radioaktivní

odpad;

- b. doporučuje, aby bylo vytvořeno jediné kontaktní místo, které bude poskytovat všechny příslušné informace, jež spotřebitelům umožní přijímat informovaná rozhodnutí;
- c. doporučuje, aby dodavatelé a provozovatelé distribučních sítí, pokud mají přístup ke spotřebě dané domácnosti v minulosti, a také provozovatelé nezávislých srovnávacích nástrojů pracovali společně s energetickými regulačními orgány s cílem přezkoumat, jak nejlépe mohou proaktivně poskytovat spotřebitelům porovnání nabídek tak, aby všichni spotřebitelé, a to i ti, kteří nemají přístup k internetu nebo počítačové dovednosti, mohli zjistit, kde mohou ušetřit, jestliže změní dodavatele;
- d. doporučuje vypracovat pokyny pro nástroje porovnávání cen, aby se zajistilo, že spotřebitelé budou mít přístup k nezávislým, aktuálním a srozumitelným srovnávacím nástrojům; domnívá se, že členské státy by měly zvážit vytvoření akreditačních systémů pokrývajících všechny nástroje k porovnávání cen v souladu s pokyny Rady evropských energetických regulátorů (CEER);
- e. doporučuje vytvoření nových platforem, které by sloužily jako nezávislé nástroje k porovnávání cen a lépe by spotřebitelům objasňovaly účtování energie; doporučuje, aby tyto nezávislé platformy spotřebitelům poskytovaly srovnatelným způsobem informace o procentním podílu využívaných zdrojů energie, různých daních, odvodech a navýšeních zahrnutých v sazbách za energii, aby tak spotřebitel mohl snadno vyhledat vhodnější nabídky, pokud jde o cenu, kvalitu a udržitelnost; navrhuje, že tuto úlohu by mohly převzít stávající orgány, jako jsou vnitrostátní energetické úřady, regulační orgány nebo organizace spotřebitelů; doporučuje, aby byl vypracován alespoň jeden takovýto nezávislý nástroj k porovnávání cen pro každý členský stát;
- f. doporučuje, aby za účelem posílení hospodářské soutěže na maloobchodní úrovni mezi dodavateli vypracovaly členské státy po konzultaci s provozovateli pokyny týkající se nástrojů k porovnání cen a skupin spotřebitelů a aby se tak zajistilo, že uspořádání různých sazeb ze strany dodavatelů umožní jednoduchá srovnání, což by zabránilo nejasnostem na straně spotřebitelů;
- g. doporučuje, aby byli spotřebitelé v rámci účtů za energii nebo spolu s nimi informováni o nejvhodnější a nejvýhodnější sazbě, jakou jim lze nabídnout, a to na základě vzorců spotřeby energie v minulosti, a aby spotřebitelé mohli k této sazbě přestoupit, pokud si to přejí, a to co nejjednodušším způsobem; konstatuje, že vzhledem k tomu, že počet spotřebitelů, kteří změní dodavatele, je v mnoha členských státech nízký, řada domácností, zejména těch nejzranitelnějších, se neúčastní trhu s energií a zůstává u nevhodných, zastaralých a drahých sazeb;
- h. doporučuje prověřit opatření, která umožní, aby maloobchodní ceny lépe odrážely velkoobchodní ceny, čímž se zvrátí trend zvyšujícího se poměru pevných složek ve fakturách za energii, především daní a odvodů a v některých případech síťových poplatků; doporučuje, aby tyto prvky byly uplatňovány progresivně; zdůrazňuje rozpor mezi výší odvodů a daní, které platí domácnosti a průmysloví spotřebitelé;

16. je pevně přesvědčen o tom, že veškeré internetové stránky poskytovatelů energie a jejich systémy elektronické fakturace by měly být plně dostupné osobám se zdravotním postižením a že by měly splňovat příslušné požadavky evropské normy EN 301 549;
17. trvá na tom, že členské státy by měly plně provádět ustanovení o změně dodavatele uvedená ve třetím energetickém balíčku a že vnitrostátní právní předpisy musí spotřebitelům zaručit právo na změnu dodavatele rychle, snadno a bezplatně, aniž by možnosti změnit dodavatele bránily poplatky za ukončení smlouvy či pokuty; zdůrazňuje, že vymáhání tohoto práva pomocí dozoru nad trhem a efektivních, přiměřených a odrazujících sankcí je zásadní, a podporuje doporučení Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER) nazvaná „Most do roku 2025“, která se týkají změny dodavatele;
18. domnívá se, že by měly být podporovány systémy a kampaně týkající se kolektivní změny dodavatele, aby spotřebitelům pomohly nalézt lepší nabídku, pokud jde o cenu i o kvalitu; zdůrazňuje, že tyto systémy musí být nezávislé, důvěryhodné, transparentní, komplexní a inkluzivní a musí se rovněž dostat ke spotřebitelům, kteří nejsou příliš aktivní; navrhuje, že tuto roli nejlépe splní místní orgány, regulační orgány, spotřebitelské organizace a jiné neziskové organizace s cílem zabránit jakýmkoli škodlivým praktikám;
19. trvá na tom, aby členské státy řádně prováděly a prosazovaly ustanovení směrnic o nekalých obchodních praktikách a o právech spotřebitelů týkající se podomního prodeje, nepřiměřených podmínek či nekalých praktik a agresivních marketingových postupů, aby ochránily spotřebitele energií, zvláště ty nejzranitelnější; konstatuje, že v některých členských státech přibýlo stížností týkajících se podomního prodeje, a vyzývá k zákazu těchto postupů;
20. vítá záměr Komise zvážit začlenění zákonů týkajících se konkrétně energie do přílohy nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele¹;

Zajištění inkluzivního energetického systému, která umožní občanům přijmout odpovědnost za transformaci energetiky, vyrábět vlastní obnovitelnou energii a zajistit vlastní energetickou účinnost

21. je přesvědčen, že v souvislosti s dobře fungujícím energetickým systémem musí klíčovou úlohu plnit místní orgány, obce, društva, domácnosti a jednotlivci, a že by měli podstatně přispívat k transformaci energetiky a měli by být vybízeni k tomu, aby se stali producenty a dodavateli energie, pokud si to přejí; upozorňuje, že z tohoto důvodu je důležité, aby Evropská unie přijala společnou pracovní definici „výrobců-spotřebitelů“ („prosumers“);
22. navrhuje tuto společnou pracovní definici s cílem aktivně přispět k vyplnění současného vakua: spotřebiteli-výrobci se rozumí aktivní spotřebitelé energie, jako jsou domácnosti (jak majitelé, tak i nájemníci), instituce a malé podniky, které se účastní energetického

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 ze dne 27. října 2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele, Úř. věst. L 364, 9.12.2004, s. 1–11.

trhu tím, že produkují energii z obnovitelných zdrojů, ať už samostatně, nebo kolektivně v rámci asociací a jiných sociálních podniků nebo jejich sdružení; výrobci-spotřebitelé mohou rovněž přispívat k energetické účinnosti a/nebo podporovat správu energetického systému a integraci nestálých obnovitelných zdrojů energie do sítí prostřednictvím reakce na straně poptávky; výrobci-spotřebitelé přispívají k rozvinutí plného potenciálu výroby energie z obnovitelných zdrojů tím, že maximalizují vývoj projektů výroby energie z fotovoltaických, větrných nebo jiných zdrojů ve vhodných městských oblastech, mimo jiné na střechách domů, a na pozemcích, které nekonkurují výrobě potravin nebo zachování biologické rozmanitosti;

23. domnívá se, že je velmi důležité, aby bylo stanoveno a definováno základní právo na vlastní výrobu a vlastní spotřebu a aby byl vytvořen společný právní rámec pro právo na skladování a prodej přebytečné elektřiny za přiměřenou cenu v rámci revidované směrnice o obnovitelných zdrojích energie (RED); domnívá se dále, že by měl být zachován prioritní přístup k síti a prioritní dodávky energie z obnovitelných zdrojů, jak stanovuje směrnice RED ve svém současném znění;
24. domnívá se, že by členské státy měly na základě účasti veřejnosti vyvinout strategii „Energie pro občany a obce“ a měly by ve svých národních akčních plánech popsat, jak budou podporovat malé a střední projekty zaměřené na obnovitelné zdroje energie a energetické asociace a jak je hodlají začlenit do svých legislativních rámců, podpůrných politik a přístupu na trh;
25. vyzývá členské státy, aby za účelem podpory vlastní výroby a kooperativní výroby energie zavedly systémy měření sítě;
26. požaduje, aby v revidované směrnici RED byla obsažena nová kapitola o „energii pro občany a komunity“, která se bude věnovat hlavním tržním a administrativním překážkám a vytvářet příznivější investiční prostředí pro vlastní výrobu a vlastní spotřebu energie z obnovitelných zdrojů; domnívá se, že tato nová kapitola v rámci RED by měla mít podobu legislativního rámce, který posílí postavení občanů a umožní jejich aktivní účast na trhu v roli investorů a zúčastněných stran; upozorňuje na to, že individuální ale také kolektivní působení občanů formou obecních energetických družstev nebo sdružení je pro energetickou transformaci zásadní vzhledem k tomu, že toto působení přispívá k diverzifikaci účastníků trhů a zvyšuje demokracii v oblasti energetiky, udržitelným způsobem podporuje místní hospodářství a zaměstnanost a může na místní úrovni účinně řešit závažné sociální problémy, jako je energetická chudoba; domnívá se, že z celkového hlediska pomáhají splnit cíle EU v oblasti energie a klimatu a stimulovat místní podporu transformace energetiky;
27. domnívá se, že podstatná změna chování občanů bude důležitá pro dosažení optimální transformace energetiky; domnívá se, že pobídky a přístup k informacím o kvalitě jsou v tomto ohledu klíčové, a žádá Komisi, aby se touto otázkou zabývala ve svých připravovaných návrzích; navrhuje vzdělávací, školicí a informační kampaně, které budou důležitými faktory pro dosažení změny v chování;
28. domnívá se, že zahájení vlastní výroby energie a opatřením v oblasti energetické účinnosti brání omezený přístup ke kapitálu a finančnímu know-how, značné počáteční investiční náklady a dlouhá doba návratnosti; podporuje nové podnikatelské modely, systémy kolektivního nákupu a inovační finanční nástroje, které podnítí vlastní výrobu

energie, vlastní spotřebu a energetickou účinnost všech spotřebitelů; navrhuje, aby se to stalo důležitým cílem pro EIB, EFSI, program Horizont 2020 a pro strukturální fondy, jichž by měly plně využívat veřejné orgány a subjekty na trhu; opakuje, že projekty by měly být financovány na základě srovnatelné nákladové účinnosti, a že je zároveň třeba mít na paměti vnitrostátní a evropské cíle a povinnosti v oblasti klimatu a energetiky;

29. požaduje stabilní, dostatečné a nákladově efektivní systémy odměňování, které zaručí jistotu investorů a zvýší počet malých a středně velkých projektů na výrobu energie z obnovitelných zdrojů, a zároveň minimalizují narušení trhu; vyzývá v této souvislosti členské státy, aby plně využívaly výjimek de minimis stanovených v pokynech pro státní podporu na rok 2014; domnívá se, že distribuční sazby a jiné poplatky by měly být transparentní a nediskriminační a měly by spravedlivě odrážet vliv spotřebitele na síť, bránit dvojímu finančnímu zatížení a zároveň zaručit dostatečné finanční prostředky na údržbu a rozvoj distribučních sítí; vyjadřuje politování nad retroaktivními změnami režimů podpory obnovitelných zdrojů energie a nad zavedením nespravedlivých a represivních daní či poplatků, které poškozují další rozšiřování vlastní výroby energie; zdůrazňuje význam dobře navržených podpůrných programů, které obstojí v budoucnu s cílem zvýšit jistotu investorů a využití peněz a zabránit podobným změnám v budoucnu; zdůrazňuje, že výrobci-spotřebitelé, kteří nabízejí síť se skladovacími kapacitami, by měli být odměněni;
30. doporučuje snížit administrativní překážky pro nové kapacity vlastní výroby energie na absolutní minimum zejména odstraněním omezení přístupu na trh a k síti; doporučuje zkrátit a zjednodušit postupy povolování, například posunem k jednoduchému požadavku na ohlášení, a současně dodržovat všechny zákonné požadavky a zajistit informovanost provozovatelů distribučních sítí; navrhuje, že by revize směrnice o energii z obnovitelných zdrojů mohla zahrnovat zvláštní ustanovení odstraňující překážky a podporující programy na výrobu energie v obcích/asociacích za pomoci jednotných kontaktních míst, která se zabývají udělováním povolení pro projekty a poskytováním finančních a technických odborných znalostí, a/nebo zvláštních informačních kampaní na místní a obecní úrovni a také zaručením přístupu výrobců-spotřebitelů k alternativním mechanismům řešení sporů;
31. zdůrazňuje potřebu vytvořit příznivý, stabilní a spravedlivý rámec pro nájemníky a osoby žijící ve vícebytových budovách, který jim umožní, aby také využili možnosti spoluvlastnictví, vlastní výroby energie a opatření v oblasti energetické účinnosti;
32. vyzývá Komisi, aby posílila svou podporu pro Pakt starostů a primátorů, inteligentní města a obce a 100% RES communities (obce 100 % využívající obnovitelné zdroje energie), aby se dále rozšířily a rozvinuly jakožto nástroj, který podpoří vlastní výrobu energie a opatření v oblasti energetické účinnosti, bojuje proti energetické chudobě a usnadní výměnu osvědčených postupů mezi všemi místními orgány, regiony a členskými státy, a aby zajistila, že všechny místní orgány budou informované o dostupné finanční podpoře;

Podpora rozvoje řízení odezvy na straně poptávky

33. zdůrazňuje, že ceny energií se musí lišit mezi obdobím „ve špičce“ a „mimo špičku“, aby se podpořila odezva na straně poptávky, a proto podporuje rozvoj dynamické tvorby cen na dobrovolném základě za předpokladu, že bude provedeno důkladné posouzení

jeho dopadů na všechny spotřebitele; zdůrazňuje, že je zapotřebí vyvinout technologie udávající cenové signály, které reagují na flexibilní spotřebu, díky čemuž budou spotřebitelé vnímavější; domnívá se, že sazby musí být transparentní, srovnatelné a jasně vysvětlené; doporučuje další analýzu toho, jakým způsobem by bylo možné zavést a uplatňovat progresivní a variabilní systémy sazeb s cílem podnítit úspory energie, vlastní výrobu, odezvu na straně poptávky a energetickou účinnost; připomíná Komisi, že by při přípravě nadcházejících návrhů právních předpisů mělo být zaručeno, aby se spolu s dynamickou tvorbou cen zároveň zvýšila informovanost spotřebitelů;

34. domnívá se, že spotřebitelé by měli mít snadný a aktuální přístup ke svým údajům o spotřebě a souvisejícím nákladům, aby mohli činit informovaná rozhodnutí; konstatuje, že pouhých 16 členských států se zavázalo k plošnému zavedení inteligentních měřičů do roku 2020; domnívá se, že zavedení inteligentních měřičů předpokládá zajištění pevného právního rámce ze strany členských států, který zaručí konec neoprávněného zpětného účtování, a že toto zavedení inteligentních měřičů by mělo být účinné a finančně dostupné pro všechny spotřebitele, zvláště pro spotřebitel trpící energetickou chudobou; trvá na tom, že přínos, který představují úspory vyplývající z účinnosti inteligentních měřičů, by měl být spravedlivě rozděleny mezi provozovatele sítě a uživatele;
35. zdůrazňuje, že rozvoj inteligentních technologií hraje klíčovou úlohu v transformaci energetiky a může spotřebitelům pomoci snížit jejich náklady na energie a zlepšit energetickou účinnost; vyzývá k rychlému zavedení IKT, včetně mobilních aplikací, on-line platform a online účtování; zdůrazňuje však, že tento rozvoj nesmí opomíjet nejzranitelnější nebo méně aktivní spotřebitele ani vést ke zvyšování cen, pokud z nich nemají přímý prospěch; konstatuje, že těmto skupinám by měla být poskytnuta zvláštní podpora a že by se mělo zabránit jakémukoli efektu uzamčení, který může omezit schopnost spotřebitele svobodně si vybrat ze sazeb a dodavatelů;
36. zdůrazňuje, že je třeba usnadnit vývoj inteligentních sítí a přístrojů, které automaticky řídí poptávku po energii na základě cenových signálů; bere na vědomí, že inteligentní přístroje musí zajistit vysokou úroveň ochrany údajů a být interoperabilní, navržené ve prospěch konečného spotřebitele a vybaveny funkcemi zvyšujícími úspory energie a podporujícími rozvoj trhů pro energetické služby a řízení poptávky;
37. zdůrazňuje, že spotřebitelé by měli mít možnost svobodně si zvolit agregátory a společnosti poskytující energetické služby nezávisle na dodavatelích;
38. zdůrazňuje, že shromažďování, zpracovávání a ukládání údajů občanů v oblasti energie by mělo být řízeno subjekty, které přístup k údajům spravují nediskriminačním způsobem, a mělo by dodržovat stávající rámec ochrany soukromí a údajů, který stanoví, že spotřebitelé by měli mít své osobní údaje vždy pod kontrolou a že údaje mohou být poskytovány třetím stranám pouze s výslovným souhlasem spotřebitelů; domnívá se mimoto, že by občané měli mít možnost vykonávat svá práva na opravu a vymazání osobních údajů;

Řešení příčin energetické chudoby

39. vyzývá k posílené koordinaci na úrovni EU za účelem boje proti energetické chudobě pomocí sdílení osvědčených postupů mezi členskými státy a vytvoření široké, společné,

ale nekvantitativní definice energetické chudoby, vycházející z myšlenky, že přístup k finančně dostupné energii je základním sociálním právem; naléhavě žádá Komisi, aby v nadcházejících legislativních návrzích upřednostňovala opatření na snížení energetické chudoby a do poloviny roku 2017 předložila pro tuto oblast specializovaný akční plán;

40. trvá na tom, že dostupnost a sběr lepších údajů jsou zásadně důležité proto, aby mohla být posouzena situace a pomoc co nejúčinněji zacílena na občany, domácnosti a komunity trpící energetickou chudobou; zdůrazňuje, že jakékoliv významné změny na trhu je třeba předem posoudit z hlediska jejich pozitivního či neutrálního dopadu na zranitelné domácnosti a že je následně třeba vyhodnotit, zda se tato prvotní posouzení potvrdila, nebo v případě potřeby urychleně přijmout nápravná opatření;
41. zdůrazňuje význam podpory všech součinností v této oblasti, zejména součinností mezi místními orgány a provozovateli distribučních sítí, kteří jsou schopni poskytovat nejvíce informací o úrovni energetické chudoby a zjišťovat rizikové situace, a to při plném dodržení právních předpisů EU i členských států v oblasti ochrany údajů;
42. domnívá se, že rámec pro správu energetické unie by měl zahrnovat cíle a zprávy z členských států týkající se energetické chudoby a že by měl být vyvinut soubor osvědčených postupů;
43. domnívá se, že opatření v oblasti energetické účinnosti jsou zásadní pro jakoukoliv nákladově efektivní strategii řešení energetické chudoby a zranitelnosti spotřebitelů a doplňují politiky sociálního zabezpečení; požaduje kroky k zajištění toho, aby se renovace stávajících budov z hlediska energetické účinnosti více zaměřila na občany trpící energetickou chudobou v rámci přezkumu směrnice o energetické náročnosti budov a směrnice o energetické účinnosti, zejména článku 7; navrhuje zvážit jako možný cíl snížení počtu energeticky neúčinných domů do roku 2030, se zaměřením na nájemní domy a sociální bydlení; je přesvědčen, že budovy vlastněné nebo využívané orgány veřejné moci by měly být v této oblasti vzorem;
44. žádá, aby finanční prostředky EU na energetickou účinnost a podporu vlastní výroby energie byly více zaměřeny na energeticky chudé spotřebitele s nízkými příjmy a zabývaly se otázkou rozdělení pobídek mezi nájemníky a vlastníky budov;
45. domnívá se, že jakkoli je důležité dodržovat odlišnou praxi v členských státech, dobře zacílené sociální sazby jsou zásadně důležité pro zranitelné občany s nízkými příjmy, a proto by měly být podporovány; domnívá se, že je třeba, aby veškeré tyto sociální sazby byly zcela transparentní;
46. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

12.4.2016

STANOVISKO VÝBORU PRO VNITŘNÍ TRH A OCHRANU SPOTŘEBITELŮ

pro Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku

k realizaci nové politiky pro spotřebitele energie
(2015/2323(INI))

Navrhovatel: Kaja Kallas

NÁVRHY

Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů vyzývá Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. vítá sdělení Komise o realizaci nové politiky pro spotřebitele energie¹; souhlasí s Komisí, že stávající překážky, které spotřebitelům brání smysluplně řídit svou spotřebu a snižovat náklady na energie, musí být odstraněny;
2. domnívá se, že by se energetická unie² měla soustředit na zájmy občanů;
3. je hluboce znepokojen tím, že pět let od data zavedení třetího energetického balíčku stále nebyl realizován jeho cíl, kterým je zajistit skutečně konkurenceschopný a spotřebitelsky vstřícný maloobchodní trh, že stále ještě není dokončena liberalizace a integrace maloobchodních trhů s energií ani oddělení provozovatelů soustav v některých členských státech, což vede k nedostatečné konkurenci, případům zneužívání dominantního postavení, nedostatku transparentnosti a menšímu výběru dodavatelů a služeb;
4. naléhavě žádá Komisi, aby přijala konkrétní opatření k lepšímu propojení velkoobchodních a maloobchodních trhů s energií tak, aby se klesající velkoobchodní náklady lépe projevily na maloobchodních cenách, došlo k postupnému zrušení regulace cen a bylo podpořeno odpovědné jednání spotřebitele, kterého se dosáhne vybídnutím členských států, aby hledaly jiné prostředky k předcházení energetické chudobě; připomíná, že ceny stanovené trhem jsou pro spotřebitele výhodné; vyzývá k tomu, aby poplatky za používání sítí byly stanoveny tak, aby umožňovaly zpětně uhradit přiměřenou část nákladů a nebránily zavádění opatření na zvýšení energetické účinnosti;

¹ COM (2015)339 v konečném znění.

² Sdělení Komise ze dne 25. února 2015 o rámcové strategii k vytvoření odolné energetické unie s pomocí progresivní politiky v oblasti změny klimatu (COM(2015)080) v konečném znění.

5. vyzývá k plnohodnotnému provedení třetího balíčku opatření v energetice, včetně práva na bezplatnou změnu dodavatele a lepší informovanosti spotřebitelů o jejich právech, a k zavedení dalších opatření, která umožní snazší a rychlejší změnu dodavatele, včetně kratší doby změny dodavatele a účinné a bezpečné přenositelnosti údajů, s cílem zabránit omezování spotřebitelů;
6. vyzdvihuje roli, kterou mohou hrát programy a kampaně týkající se kolektivní změny dodavatele v případě, že jsou nezávislé a inkluzivní, neboť tak spotřebitelům pomáhají nalézt lepší nabídku, a to i těm méně aktivním a nejzranitelnějším domácnostem;
7. vyzývá Komisi, aby zajistila provedení směrnice o nekalých obchodních praktikách¹, a požaduje lepší spolupráci mezi vnitrostátními orgány členských států ve vyšetřování těchto praktik; vítá záměr Komise zvážit začlenění zákonů týkajících se konkrétně energie do přílohy nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele²;
8. zdůrazňuje význam přístupu k informacím o skladbě energetických zdrojů a o spotřebě energie a souvisejících nákladech v reálném čase tak, aby spotřebitelé měli větší kontrolu nad spotřebou a efektivnějším využitím energií a zvýšila se transparentnost a konkurence na trhu s energií; vyzývá proto k rychlému zavedení IKT, např. mobilních aplikací, on-line platform, datových uzlů a inteligentních měřících přístrojů v jasném rámci pro ochranu údajů, bezpečnost a přístup k údajům pro všechny účastníky trhu, čímž bude zajištěno, že si spotřebitelé zachovají kontrolu nad svými údaji; dále vyzývá Komisi, aby dohlížela na provádění doporučení 2012/148/EU ze dne 9. března 2012 o přípravách na zavedení inteligentních měřících systémů³ a zajistila, aby nebyli opomíjeni spotřebitelé s menšími digitálními dovednostmi;
9. vyzývá Komisi, aby přijala další opatření ke zvýšení četnosti účtů za energie a s nimi spojenými odečty měřičů a ke zlepšení jejich srozumitelnosti, porovnatelnosti a transparentnosti, pokud jde o typy zdrojů energie, spotřebu a strukturu cen a vyřizování žádostí a stížností; žádá Evropskou unii o vypracování pokynů týkajících se nezávislých, aktuálních a jednoduše použitelných nástrojů k porovnání cen, a to zejména s cílem zlepšit transparentnost, spolehlivost a konkurenci mezi všemi subjekty trhu a umožnit spotřebitelům snadněji porovnávat nabídky, a to včetně typů smluv, cen a druhů využívaných zdrojů energie; žádá rovněž o umožnění přístupu všech spotřebitelů k alespoň jednomu z nástrojů k porovnání cen energetických služeb; domnívá se, že daně a poplatky, které nesouvisejí s energií, by neměly být zahrnuty do účtů za energii; zdůrazňuje, že je zapotřebí uvádět jasnou průměrnou cenu za kWh, včetně všech poplatků a daní, aby mohli spotřebitelé svou stávající sazbu správně porovnat s jinými případnými nabídkami své aktuální či jiné energetické společnosti;
10. je pevně přesvědčen o tom, že veškeré internetové stránky poskytovatelů energie a jejich systémy elektronické fakturace by měly být plně přístupné osobám se zdravotním postižením a že by měly splňovat požadavky evropské normy EN 301 549;

¹ Směrnice 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách mezi obchodníkem a spotřebitelem na vnitřním trhu a o změně směrnic 84/450/EHS, 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení (ES) č. 2006/2004, Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22–39.

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 ze dne 27. října 2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele, Úř. věst. L 364, 9.12.2004, s. 1–11.

³ Úř. věst. L 73, 13.3.2012, s. 9–22.

11. domnívá se, že klíčovým cílem přezkumu struktury trhu s elektrickou energií by mělo být zajištění dostatečných investic do trhů s elektřinou a dostupných cen a poskytnutí většího výběru spotřebitelům a lepší kontroly nad jejich účastí na plně funkčním a účinném trhu s energií, a to zvláště prostřednictvím smluv s dynamickými cenami a odstraněním překážek bránících ve vlastní výrobě energie; žádá o jednoduchý přístup na trh a odpovědnost za rovnováhu elektrické energie pro výrobce-spotřebitele, spravedlivé rozdělení nákladů a přínosů a vysokou úroveň ochrany spotřebitelů.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	15.3.2016
Výsledek konečného hlasování	+: 32 –: 2 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Carlos Coelho, Sergio Gaetano Cofferati, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, Daniel Dalton, Pascal Durand, Vicky Ford, Ildikó Gáll-Pelcz, Maria Grapini, Robert Jarosław Iwaszkiewicz, Liisa Jaakonsaari, Antonio López-Istúriz White, Marlene Mizzi, Eva Paunova, Marcus Pretzell, Virginie Rozière, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Olga Sehnalová, Ivan Štefanec, Catherine Stihler, Mylène Troszczynski, Anneleen Van Bossuyt, Marco Zullo
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Lucy Anderson, Biljana Borzan, Birgit Collin-Langen, Edward Czesak, Kaja Kallas, Julia Reda, Dariusz Rosati, Kerstin Westphal
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Petras Auštrevičius, Jane Collins

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

Datum přijetí	21.4.2016
Výsledek konečného hlasování	+: 55 -: 3 0: 5
Členové přítomní při konečném hlasování	Nicolas Bay, Xabier Benito Ziluaga, José Blanco López, David Borrelli, Jerzy Buzek, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Peter Eriksson, Ashley Fox, Adam Gierek, Theresa Griffin, Hans-Olaf Henkel, Eva Kaili, Kaja Kallas, Barbara Kappel, Krišjānis Kariņš, Seán Kelly, Jeppe Kofod, Jaromír Kohlíček, Miapetra Kumpula-Natri, Janusz Lewandowski, Ernest Maragall, Edouard Martin, Angelika Mlinar, Csaba Molnár, Nadine Morano, Dan Nica, Angelika Niebler, Morten Helveg Petersen, Carolina Punset, Michel Reimon, Herbert Reul, Paul Rübig, Algirdas Saudargas, Jean-Luc Schaffhauser, Sergei Stanishev, Dario Tamburrano, Claude Turmes, Vladimir Urutchev, Adina-Ioana Vălean, Henna Virkkunen, Martina Werner, Hermann Winkler, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Soledad Cabezón Ruiz, Cornelia Ernst, Gerben-Jan Gerbrandy, Werner Langen, Olle Ludvigsson, Vladimír Maňka, Marian-Jean Marinescu, Marisa Matias, Clare Moody, Markus Pieper, Dominique Riquet, Theodor Dumitru Stolojan
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Isabella Adinolfi, Eleonora Evi, Zdzisław Krasnodębski, Jean Lambert, Andrew Lewer, Miroslav Mikolášik